

UPUTE ZA KOMPOSTIRANJE

Što je kompostiranje?

Kompostiranje je prirodan proces razgradnje biomase i događa se svuda oko nas. Njime smanjujemo količinu otpada za odvoz i odlaganje, a kompostom vraćamo hranjive tvari tlu iz kojeg su potekle, gdje će se postupno pretvoriti u humus, odnosno plodno tlo.

Bazira se na aktivnosti bakterija, koje razlažu materijal uz istovremenu produkciju topline, koja može biti viša ili niža, ovisno o početnom materijalu. Krajnji cilj je kompost, bogat hranjivim česticama, mikro i makro elementima, koji poboljšavaju kvalitetu zemljišta. Kvalitetan kompost hrani biljke, osigurava prozračnost tla, zadržava vodu, stvara uvjete za život organizama u tlu te pogoduje rastu biljaka

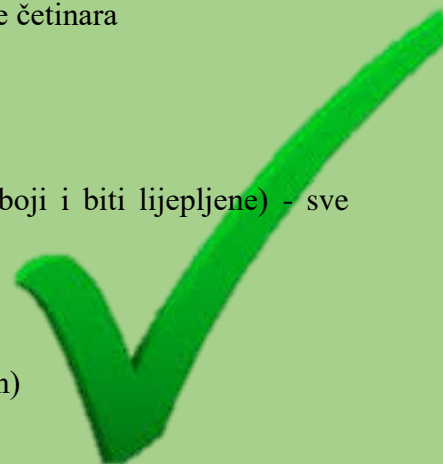
Gdje smjestiti kompost?

Kompostište treba biti smješteno u dijelu vrta koji se nalazi u polusjeni, najbolje ispod nekog drveta jer će krošnja štititi vaš kompost od prevelikog isušivanja u vrijeme vrućina i prevelikog vlaženja u kišnom razdoblju. Ukoliko nemate takvo mjesto u vrtu, kompostnu hrpu možete pokriti tkaninom koja je propusna za zrak, a nepropusna za vodu. Na mjestu koje ste odabrali za kompostište ne smije se skupljati voda, tj. ne smije biti u najnižem dijelu vrta ili dvorišta.

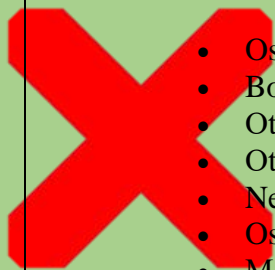
Što se **SMIJE** kompostirati:

- Trava, neosjemenjeni korovi, nejestivi dijelovi biljaka, ostatci rezidbe
- Ostatci od povrća i voća
- Suho lišće (osim lišća od oraha!) i granje, kora drveta, iglice četinara
- Uvelo cvijeće
- Piljevina, slama, sijeno, strugotine
- Talog čaja i kave
- Ljuske jajeta
- Papir, karton, ambalaža od jaja, novine (ne smiju biti u boji i biti lijepljene) - sve usitnjeno i navlaženo, u tanjim slojevima
- Vuna, pamuk
- Perje, životinjska dlaka, kosa
- Ljuske oraha i češeri (u malim količinama i usitnjeno)
- Pepeo od drveta (u malim količinama, ravnomjerno raspršen)
- Stajski gnoj (kada treba potaknuti rad mikroorganizama)

Što se **NE SMIJE** kompostirati:

- Osjemenjeni korovi
- Bolesne biljke i biljke tretirane pesticidima
- Otpaci koji sadrže boje i druge kemikalije (lakirano drvo, lijekovi, časopisi u boji...)
- Otpaci onečišćeni naftom i benzinom
- Neorganski materijali (guma, plastika, kamen, staklo, stiropor, sintetika i slično)
- Ostatci kuhane hrane
- Meso, kosti, mliječni proizvodi (mlijeko se može dodati u vrlo malim količinama, i to razblaženo s vodom)
- Pelene
- Masti i ulja

Kako kompostirati?

1. Komposter postavljamo na sjenovito mjesto.
2. Da bi suvišna tekućina mogla otjecati, u komposter najprije položimo sloj od 20-tak cm krupnijeg materijala (grančica, pruća...) usitjenih do veličine palca. Zatim nastavimo s odlaganjem pripremljenog biootpada.
3. Biootpad za kompostiranje pripremamo tako da ga što bolje usitnimo (do 5 cm).
4. Uvijek miješamo svježi, vlažni, zeleni biootpad (npr. kuhinjski otpad) sa suhim i drvenastim (npr. suho lišće, grančice, piljevina, male količine usitnjenog kartona, papira). Time osiguravamo dobar odnos hranjivih sastojaka i optimalnu vlažnost.
5. U prvo vrijeme odloženi biootpad pospemo vrtnom zemljom ili gotovim kompostom. To će pospješiti procese razgradnje.
6. Pokošenu travu prethodno ostavimo da se prosuši. Kompostiramo je u vrlo tankom sloju zbog opasnosti od truljenja. Vlažnu travu odlažemo pomiješanu sa suhim materijalom, npr. suhim lišćem, usitnjenim kartonskim kutijama za jaja i sl.
7. Premalo ili previše vlage je štetno. Vlažnost provjeravamo tako da iz sredine hrpe uzmemo šaku kompostiranog materijala i čvrsto stisnemo. Iz šake ne smije curiti voda, a materijal mora poprimiti oblik grude, tj. ne smije se rasipati.
8. Vilama povremeno izmiješamo i rastresemo sadržaj kompostera kako bi se kompostirani materijal prozračio.

VAŽNO: *BIOOTPAD* → *IZMIJEŠATI* → *KONTROLIRATI* → *POVREMENO*
USITNITI *VLAŽNOST* *RASTRESTI*

Kada je kompostiranje gotovo?

Ovisno o vrsti i količini kompostiranog materijala te uvjetima kompostiranja, **u roku od šest mjeseci do godinu dana od biorazgradivog otpada nastao je kompost.**

Zreo kompost ujednačenog je izgleda; grumenast, tamnosmeđe do crne boje, miriše na šumsku zemlju. U njemu ne prepoznamo više početni biomaterijal, osim ponekih teže razgradivih dijelova, poput koštica voća, ljuski oraha, komadića drva...

Nezreo kompost nema tamnu boju, kiselkastog je mirisa ili miriše na gljive. U njemu se mogu naći ostaci lako razgradivih tvari poput lišća, ostataka povrća i sl. Takav kompost mora još neko vrijeme odležati. Najbolje je da ga preokrenemo i ostavimo da dozrijeva.

Moguće negativne pojave tijekom kompostiranja i kako ih riješiti

<i>STANJE</i>	<i>UZROK</i>	<i>PRVA POMOĆ</i>
Kompost je suh, izostaje fermentacija, pojavljuje se siva pljesnivost	Usljed samozagrijavanja komposta ili pri vrlo suhom vremenu, isparila je voda i povećala se koncentracija soli u kompostu. Mikroorganizmi su zaustavili svoju aktivnost	Rastresti, navlažiti, dodati svježeg materijala (kuhinjski ostaci, usitnjena trava i korov). Ponovo formirati hrpu. Pokriti lišćem, suhom travom ili zemljom.
Kompost je suviše mokar, nedostaje kisik, osjeća se miris truljenja, boja je smeđe-crna.	Dulje kišno razdoblje na nepokrivenom kompostu, suviše mekog, mokrog materijala (svježa trava, kuhinjski ostaci), premalo drvenastog materijala	Rastresti, dodati suhog, tvrdog materijala (sjeckano drvo, suho lišće, slama) i malo suhog, zrelog komposta ili ostataka kod prosijavanja.
Nepotpuna fermentacija (mjestimično suho, životinjice skupljene na jednom mjestu).	Suviše suhog drvenastog materijala	Rastresti, dodati svježe trave i kuhinjskih ostataka, dobro izmiješati i ponovno formirati hrpu.
Neugodan miris (nedostaje kisik, mjestimično vrlo mokro)	Velik udio svježeg, mokrog, materijala bogatog dušikom.	Rastresti, prozračiti vilama, dodati suhog materijala (ostatak kod prosijavanja), dobro izmiješati, formirati gomilu.
Naizmjenično mokri-suhi dijelovi, pljesnivo i bez fermentacije.	Kompost nije dobro izmiješan kod formiranja hrpe i nije dobro održavan.	Redovito kontrolirati stanje kompostne hrpe. Kod dodavanja svježeg materijala uvijek dobro izmiješati mokre kuhinjske ostatke sa suhim drvenastim materijalom i lišćem.